

SECTOR DE TRANSPORT PÚBLIC REGULAR DE VIATGERS (AUTOBUSOS) MESURES I RECOMANACIONS ENFRONT DE CORONAVIRUS

1. Antecedents

Tal com estableix el Reial decret 463/2020 l'Organització Mundial de la Salut va elevar el passat 11 de març de 2020 la situació d'emergència de salut pública ocasionada pel COVID-19 a pandèmia internacional. La rapidesa en l'evolució dels fets, a escala nacional i internacional, requereix l'adopció de mesures immediates i eficaces per a fer front a aquesta conjuntura. Les circumstàncies extraordinàries que concorren constitueixen, sens dubte, una crisi sanitària sense precedents i d'enorme magnitud tant pel molt elevat nombre de ciutadans afectats com per l'extraordinari risc per als seus drets.

Els coronavirus són una àmplia família de virus que normalment afecten només els animals. El nou coronavirus s'ha denominat SARSCoV-2 i s'ha referit a la malaltia que causa com COVID-19.

El COVID-19 és un virus respiratori i, amb el nivell de coneixements actuals, es propaga amb facilitat mitjançant el contacte amb persones infectades (amb símptomes clínics i/ o en període d'incubació). La transmissió es produeix per contacte estret amb les secrecions respiratòries (microgotetes) que es generen amb la tos o l'esternut d'una persona infectada. Aquestes secrecions podrien infectar a una altra persona si entrara en contacte amb el seu nas, els seus ulls o la seua boca i que també poden contaminar les mans, via les quals, es poden així mateix contaminar altres superfícies (per exemple certs elements de l'interior d'un vehicle).

2. Objecte

L'objecte d'aquest document és informar les empreses prestatàries dels serveis de transport públic regular de viatgers en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en relació amb mesures específiques d'actuació, de neteja i desinfecció del material mòbil i de les instal·lacions associades, per a mitigar els efectes davant la possible afectació del SARS-CoV-2 (COVID-19).

És necessari adaptar els procediments de treball a les necessitats i recomanacions d'autoprotecció que imposa la situació epidemiològica actual del COVID-19 (*) per a la protecció dels treballadors i usuaris del servei enfront de contagis així com per a evitar la propagació del coronavirus.

(*) D'acord amb els establert en el Procediment d'Actuació per als Serveis de Prevenció de Riscos laborals enfront de l'exposició al Nou Coronavirus SARS-COV-2, de 05/03/2020, els conductors de transports públics, segons els escenaris de risc d'exposició, estan classificats de manera general com de "baixa probabilitat d'exposició"

NOTA. Aquestes **mesures i recomanacions** tenen caràcter general i no exhaustiu i estan subjectes a les **necessitats d'actualització que, en funció de l'evolució i grau de severitat** de l'epidèmia de COVID-19, foren **establides per les autoritats sanitàries corresponents**.

3. Mesures preventives específiques

Donada la naturalesa del sector del transport públic interurbà, on la relació i contacte amb nombrosos clients al llarg de la jornada laboral és intrínseca al treball, es fa necessari reforçar les mesures preventives del COVID-19, tant per a l'autoprotecció personal com per a la protecció dels usuaris.

Considerant els mecanismes de transmissió i propagació del COVID-19, la resistència coneguda d'aquest als desinfectants, etc., els professionals del sector han de conèixer i implementar mesures eficaces i proporcionades d'autoprotecció i de bioseguretat.

Es tindran en consideració les següents prescripcions:

1. Es recomana la creació d'un **grup de treball específic** en el si de l'empresa que tinga com a objectiu desenvolupar un sistema ràpid d'implantació de les mesures. Tinga's en compte que aquestes poden ser actualitzades o ampliades en funció de com vaja evolucionant el grau de severitat de l'epidèmia de COVID-19.

Les seues principals funcions seran:

- Gestionar totes les contingències derivades per la situació del coronavirus en l'àmbit de l'empresa.
- Analitzar i aplicar els plans d'actuació que s'entenguen oportuns en funció de l'evolució del coronavirus.

- Comunicació i coordinació amb els professionals sanitaris d'un possible cas de coronavirus per a aplicar totes les mesures que resulten necessàries.
- 2. Mantindre informats a tots els treballadors i seguir les recomanacions sanitàries generals i/o específiques que foren aplicables al cas.**
- Alguns exemples d'aquestes formes de transmissió de la informació són:
- Cartells en les instal·lacions.
  - Comunicats als empleats i clients.
  - Imatges i vídeos informatius en les pantalles d'informació de les instal·lacions de les empreses.
  - Missatges en les diferents pàgines web corporatives, aplicacions i missatges en xarxes socials.
- Tots ells elaborats sobre la base de la informació oficial sobre l'episodi, i amb les recomanacions dels organismes competents.
- 3. Informació ciutadana **Disposar d'informació visible a l'interior dels vehicles**, a fi de:**
- a) Ajudar en l'amplificació dels missatges clau de prevenció dirigits a la ciutadania.
  - b) Donar confiança a l'usuari del servei sobre el grau de sensibilització i d'implicació del sector. Informar de les mesures adoptades pel sector professional per a donar garantia de seguretat a aquest servei en aquestes circumstàncies especials.
  - c) En aquest sentit, poden utilitzar-se els diferents recursos informatius disponibles a aquest efecte per les administracions.
- 4. Habilitar el teletreball sempre que siga possible.**
- 5. Mesures de protecció individual de la plantilla a adoptar:**
- Higiene de mans freqüent (rentada amb aigua i sabó o solucions a base d'alcohol), especialment després de contacte directe amb persones malaltes o el seu entorn; protegeix d'igual forma i ha de realitzar-se després d'estar en contacte amb secrecions respiratòries i objectes o materials contaminats
  - Ha de cobrir-se la boca i nas en tossir o esternudar amb un mocador d'un sol ús i tirar-lo en un contenidor de fem.
  - Si no es té mocador de paper ha de tossir o esternudar sobre el seu braç en l'angle intern del colze, amb el propòsit de no contaminar les mans.
  - Usar mocadors d'un sol ús, i tirar-los després del seu ús.
  - Si es presenten símptomes respiratoris, evitar el contacte pròxim (mantenint una distància d'un metre aproximadament) amb altres persones.

- Evitar tocar-se els ulls, el nas i la boca, ja que les mans faciliten la transmissió.
- No cal prendre precaucions especials amb els animals a Espanya, ni amb els aliments, per a evitar aquesta infecció.
- Si pateix un accés de tos inesperat i es cobreix accidentalment amb la mà, evitar tocar-se els ulls, el nas o la boca.
- Ha de llavar-se sovint les mans perquè accidentalment pot tindre contacte amb secrecions o superfícies contaminades amb secrecions.
- Guardar al mínim el contacte físic en qualsevol contacte amb altres persones (reunions, trobades, menjars, descansos, etc.), amb una distància preventiva mínima de 1,5 metres, evitant concentracions de gent (més de 10 persones).

Per a eixe fi han de disposar dels mitjans adequats a les peculiaritats del treball (exemple: dispensadors de solucions hidroalcohòliques, viricides eficaços, tovalloletes de paper d'un sol ús, bosses d'un sol ús per als residus, etc.).

6. Ventilació. El COVID-19 és un virus respiratori i per tant, qualsevol mesura que incremente la ventilació i la freqüència de les renovacions de l'aire interior del vehicle són d'alt valor preventiu. Atés que els filtres dels climatitzadors no estan dissenyats per a retindre o filtrar virus, una de les millors mesures preventives possibles és operar el vehicle sense climatitzador, amb les finestres totalment o parcialment obertes si es poguera, aspecte que lògicament ha de ser proporcional i adaptat a les condicions climatològiques imperants i a la raonables necessitats i comoditat dels clients.

7. Disponibilitat a l'interior del vehicle (àrea del conductor) d'un xicotet repositori de material de protecció, principalment guant (nitril d'un sol ús) i de **mascareta**). La utilitat d'aquesta mena de material de material **no ho és per a la seua utilització** sistemàtica sinó per a una eventual situació especial i utilitat. Atés que la seua utilització només és per a una situació especial i no per a ser utilitzats sistemàticament, en el cas que aquests no estigueren disponibles, es recomana reforçar les mesures d'higiene més encara si cap, especialment la higiene de mans freqüent (rentada amb aigua i sabó o solucions a base d'alcohol), així com la resta de mesures d'autoprotecció establides en el punt 5.

8. Proporcionar **dispensadors de gel desinfectant** o sobre de monodosi en vehicles i instal·lacions de cada empresa, així com mocadors de paper en les instal·lacions.

9. Quant a **actuacions de neteja i/o desinfecció** sobre edificis, material mòbil o llocs de treball es detallen a continuació les següents recomanacions:

Producte de neteja:

El producte a utilitzar en les tasques de desinfecció serà un producte virucida autoritzat pel Ministeri de Sanitat per a desinfecció de superfícies d'ús ambiental. A aquest efecte s'adjunta en un annex els productes virucidas autoritzats a Espanya.

El Ministeri de Sanitat recull en un document tècnic les concentracions mínimes d'algunes substàncies actives que després de l'aplicació durant, almenys, un minut de contacte han evidenciat la inactivació del coronavirus:

- Hipoclorit sòdic al 0,1%
- Etanol al 62-71%
- Peròxid d'hidrogen al 0,5%

Els responsables de la prestació del servei de neteja, **haurà d'apilar la quantitat suficient del producte indicat, EPI's adequats per a la seua aplicació** (guants, mascaretes, etc.), alhora que la impartició si fora necessari dels cursos de formació necessaris per al personal, preceptius per a la realització de les tasques de neteja i desinfecció.

Procediment:

Totes les operacions hauran de realitzar-se amb guants d'un sol ús aptes per a l'aplicació del virucida.

De manera preventiva i amb caràcter general segons determine l'autoritat sanitària, mentre es mantinga l'alerta sanitària, es podran prendre mesures dirigides a minimitzar en la mesura del possible la transmissió de la infecció, intensificant la neteja de les zones d'ús comú, com a condícies, zones d'espera i descans, taquilles, màquines autoventa, vestuaris, cafeteries, així com elements del mobiliari d'ús manual.

Per als **elements susceptibles d'estar en contacte amb les persones** es realitzarà, almenys, una neteja i desinfecció profunda al dia. Per a aquells elements d'ús manual (passamans, poms, barres de subjecció, botonadures d'ascensor...) es recomana augmentar la freqüència diverses vegades al dia (per exemple canvi de torn/carrera).

En el relatiu específicament al material mòbil s'han de seguir les següents recomanacions:

- Amb caràcter general, **la freqüència** de neteja i desinfecció mínima ha d'establir-se en la finalització dels torns de treball (**com a mínim cada 24 hores**), però és necessari **incrementar eixa freqüència** i realitzar aquesta, de manera especial, davant qualsevol sospita o servei considerat de risc. Ha de disposar-se així mateix dels mitjans adequats (recipients, bosses d'un sol

ús, etc.) per a la correcta eliminació dels residus, en principi assimilables a urbans.

- **Aspirat:** Abans del començament de les accions de desinfecció s'ha de realitzar l'aspirat de l'interior del vehicle, sempre des de l'interior de l'autobús a la zona de la porta d'entrada. Posteriorment es procedirà a la neteja i desinfecció del lloc del conductor i del recinte de viatgers.
- **Neteja del lloc de conducció:** aplicació de solució desinfectant en la cabina de conducció. Es procedirà a l'aplicació de solució desinfectant als diferents elements i superfícies susceptibles de poder contindre presència del *coronavirus: pupitre i dispositius de conducció, quadre de comandament, seient del conductor, exterior d'armaris auxiliars, *parasol, comandaments d'accionament de portes, posat de cobrament i cancel·ladores, i el sistema de comunicació.
- **Neteja del recinte de viatgers:** aplicació de solució desinfectant en el recinte de viatgers. Es procedirà a l'aplicació de solució desinfectant als elements del recinte més susceptibles de ser manipulats o contactats pels viatgers, com ara paraments verticals i barres de subjecció, agafadors i *agarraderas, seients i reposabraços, comandaments d'accionament de portes (botons de pulsació de parada), repeus, marcs i llindes perimetrals de les portes i de les finestres, sempre en funció de la mena de material de què es tracte. Així com l'eliminació de deixalles.

El sentit en el qual es realitza aquest procés és sempre des de l'interior de l'autobús a la zona de la porta d'entrada.

En cas de detectar-se més zones crítiques s'inclouran en la planificació diària de neteja.

- **Fregat de l'interior:** posteriorment es procedeix al fregat del sòl amb la mateixa solució desinfectant. El fregat de l'habitacle interior es realitza sempre des de l'interior de l'autobús a la zona de la porta d'entrada. En aquesta etapa del procés no es pot tocar cap element de l'autobús prèviament desinfectat ja que això provocaria una potencial contaminació de l'element prèviament descontaminat.

Així mateix la freqüència de neteja d'altres elements es duplicarà sobre les pràctiques habituals.

Les tècniques d'aquestes tasques de neteja (instal·lacions i vehicles) consistiran a aplicar una baieta de microfibra impregnada de la solució desinfectant sobre cadascun dels elements descrits, de manera que queden íntegrament banyats per la mateixa i sotmesos a la seua acció biocida.

S'ha d'assegurar en tot moment que la baieta es troba prou impregnada en producte desinfectant per a realitzar aquest procés de manera correcta i a més s'ha de realitzar de manera conscienciosa incidint en els elements descrits.

S'evita amb aquesta tècnica d'actuació la vaporització o propulsió aèria en espais tancats, seguint les instruccions de les autoritats sanitàries sobre aquest tema.

Precaucions per als netejadors:

- No s'ha de tocar amb els guants cap part del cos, en cas inevitable s'han de canviar els guants immediatament i llavar-se amb aigua i sabó les mans.
  - Ha d'evitar-se el contacte directe entre les mans i qualsevol superfície que no continga la baieta o qualsevol material que entre en contacte amb el producte.
  - Seguir les indicacions prescrites per a l'aplicació de cadascun dels productes virucides autoritzats pel Ministeri de Sanitat.
- 10.** En la mesura que siga possible rebre el pagament del servei mitjançant mitjans telemàtics (evitar el pagament en efectiu) i mantindre distància prudencial amb el client evitant el contacte directe.
  - 11.** Davant qualsevol presència de símptomes del *COVID -19 (febre, dolors musculars, tos o dificultat per a respirar), avisar a l'ocupador per a seguir el protocol establert, deixar de prestar servei, tornar al domicili i telefonar al 900 300 555.
  - 12.** Mantindre's informat i seguir les recomanacions dels professionals sanitaris.
  - 13.** Mantingue's informat sobre les últimes novetats en relació amb la COVID-19. Seguisca els consells del seu Centre de Salut, de la Conselleria de *Sanitat (www.san.gva.es/) i del Ministeri de Sanitat (<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludpublica/ccayes/alertasactual/ncov-china/ciudadania.htm>) o del seu ocupador sobre la manera de protegir-se a si mateix i als altres davant la COVID-19.